

روش تحقیق

استاد: خانم دکتر گلشنی

نتایج بررسی ادبیات پژوهش

۱- تعریف مسئله پژوهش

تعریف روشن مسئله

مسئله می تواند بیانگر نوعی علاقه به موضوعی باشد که یافتن پاسخ های صحیح به آن، می تواند وضعیت موجود را بهبود دهند.

مسئله را به صورت شکاف بین حالت موجود و حالت ایده آل مطرح کنید.

مثال: بررسی انواع تعاملات مخرب بین کارکنان و مدیران

۲- اهمیت مسئله

شما باید هیئت داوران را قانع کنید که چرا بررسی این مسئله اهمیت دارد.

□ خلاء موجود در دانش بشر نسبت به مسئله

□ مخاطبانی که از این پژوهش منتفع می شوند

نتایج بررسی ادبیات پژوهش

۳- اهداف پژوهش

بیانیه هدف غایی در پژوهش، متغیرها، رابطه آنها و آزمودنی های پژوهش و مکان پژوهش را نشان می شود.

مثال:

رابطه ای: هدف این پژوهش آزمون تئوری هرزبرگ است. در این پژوهش رابطه ی بین تشخص سازمانی (متغیر مستقل) و انگیزش سازمانی کارکنان شرکت آذرتاش (متغیر وابسته) بررسی می شود.

مقایسه ای: هدف این پژوهش آزمون تئوری هرزبرگ است. در این پژوهش تاثیر تشخص سازمانی (متغیر مستقل) بر انگیزش سازمانی (متغیر وابسته) در دو گروه کارکنان و مدیران سازمان های خصوصی و دولتی مستقر در استان تهران بررسی خواهد شد.

۴- بر اساس اهداف تحقیق، سئوالات تحقیق را تدوین کنید.

انواع مساله پژوهش

۱- مسائل تشریحی - توصیفی

مثال: بررسی وضعیت اقتصادی شهرستان مشهد

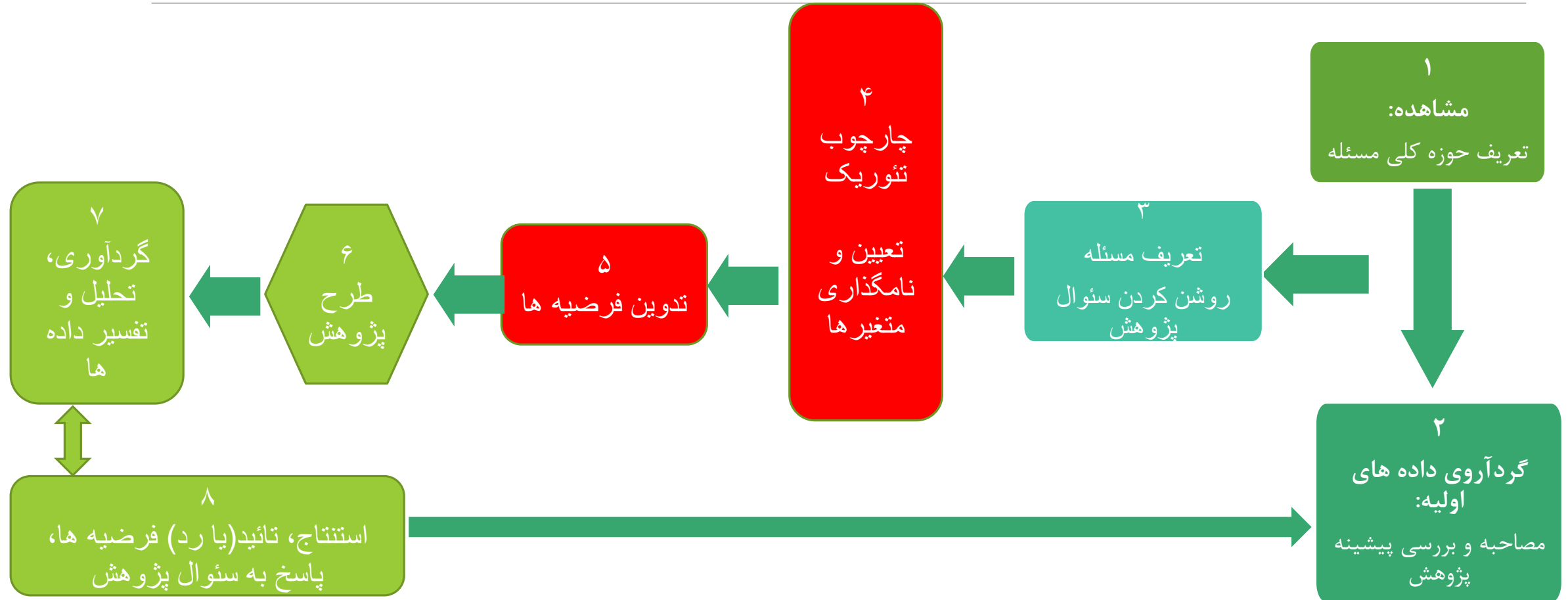
۲- مسائل رابطه ای

مثال: بررسی رابطه بین عرضه و تقاضای گوشی های تلفن همراه

۳- مسائل علت و معلولی

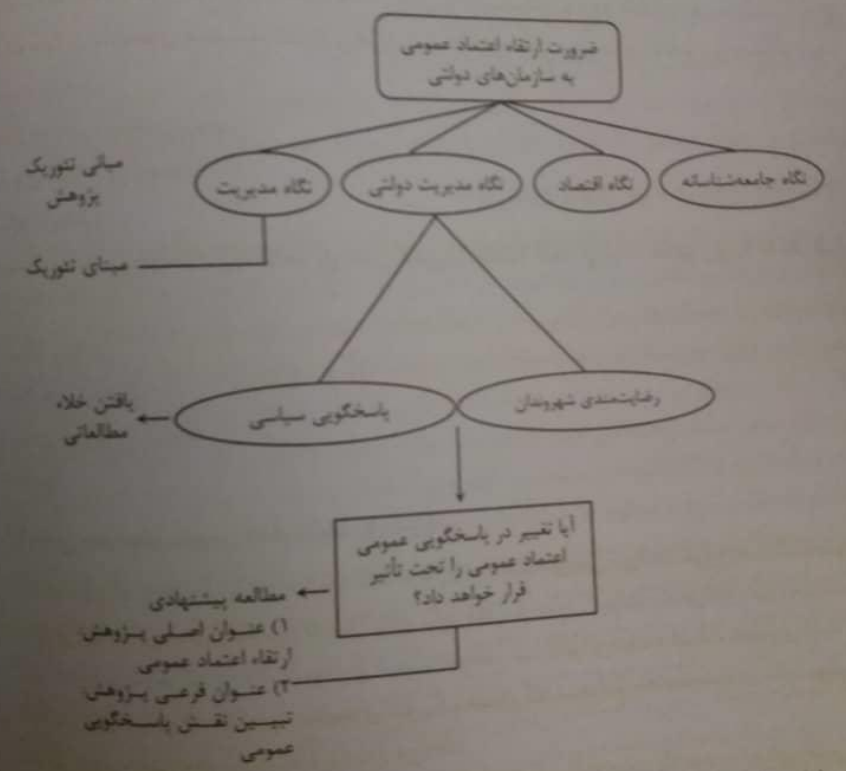
مثال: بررسی عوامل موثر بر مهاجرت روستائیان به شهرها

فرایند انجام پژوهش علمی

آن عنوان اصلی و فرعی پژوهش تعیین خواهد شد. شکل ۲-۲ نقشه "مرور بر ادبیات" یک پژوهش را نشان می‌دهد.

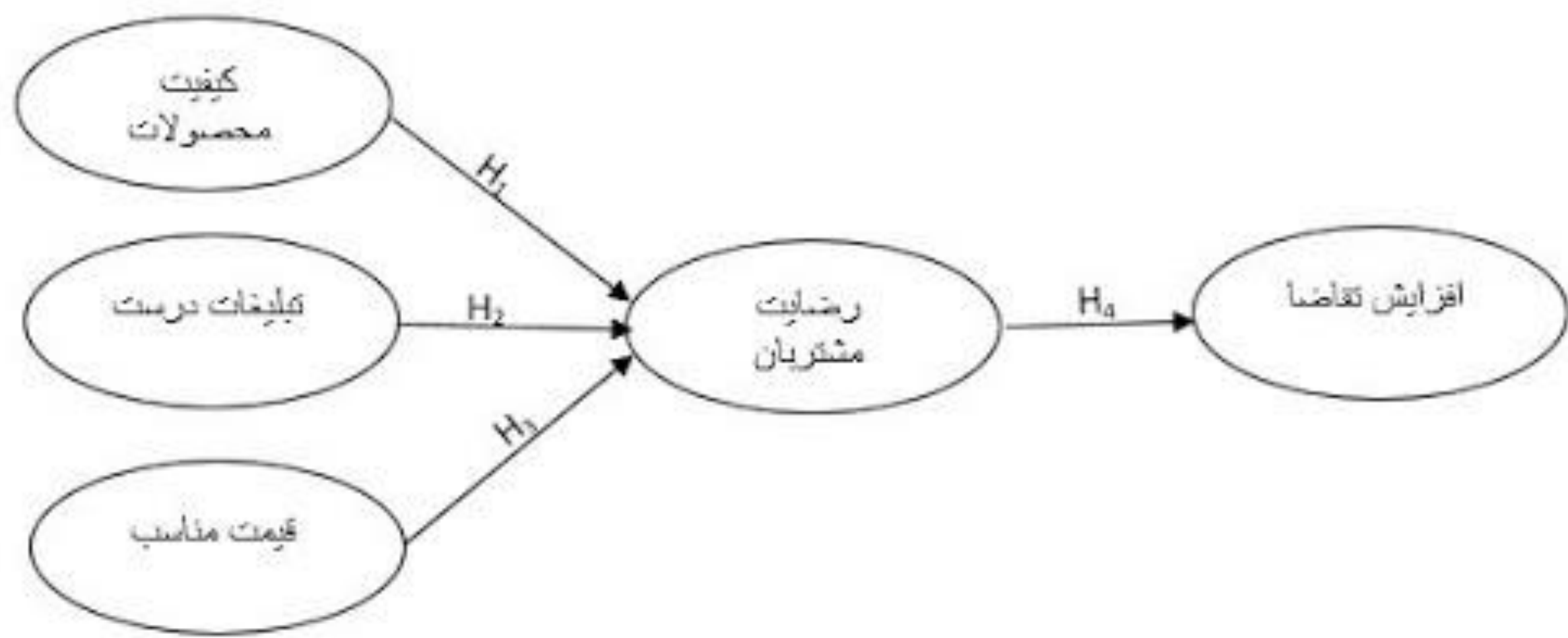
شکل ۲-۲: نمونه‌ای از نقشه‌ی ادبیات پژوهش

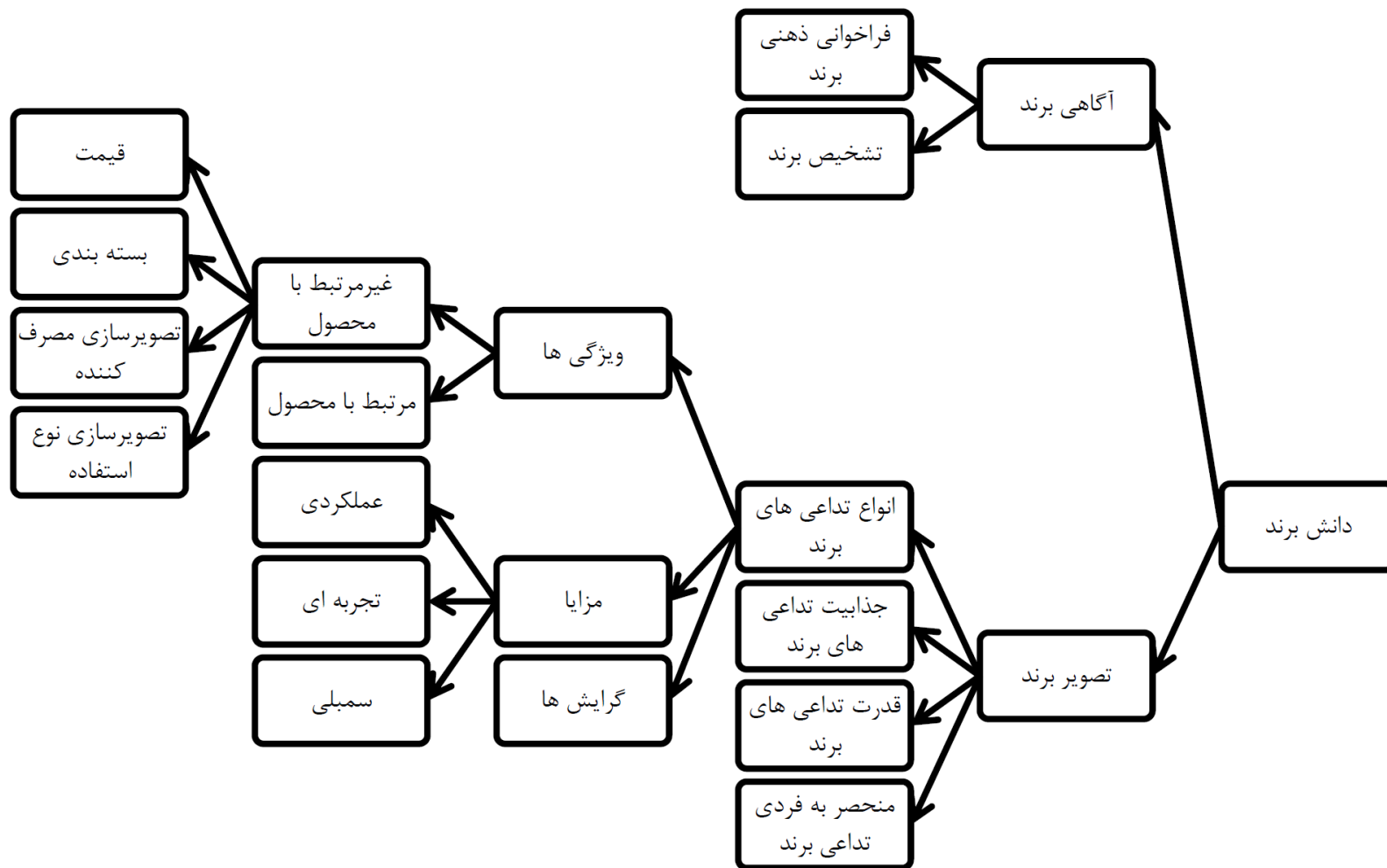
طراحی این نقشه می‌تواند شکل‌های مختلفی به خود بگیرد. شکل (۲-۲) نموداری راستی می‌دهد که در آن پژوهشگر ادبیات پژوهش "اعتماد عمومی" را به صورت سلسله مراتبی سازماندهی کرده است. در شکل فوق پژوهشگر با مطالعه ادبیات موجود در یافته‌ها مشارکت سیاسی (به عنوان مثال) را یافته است.

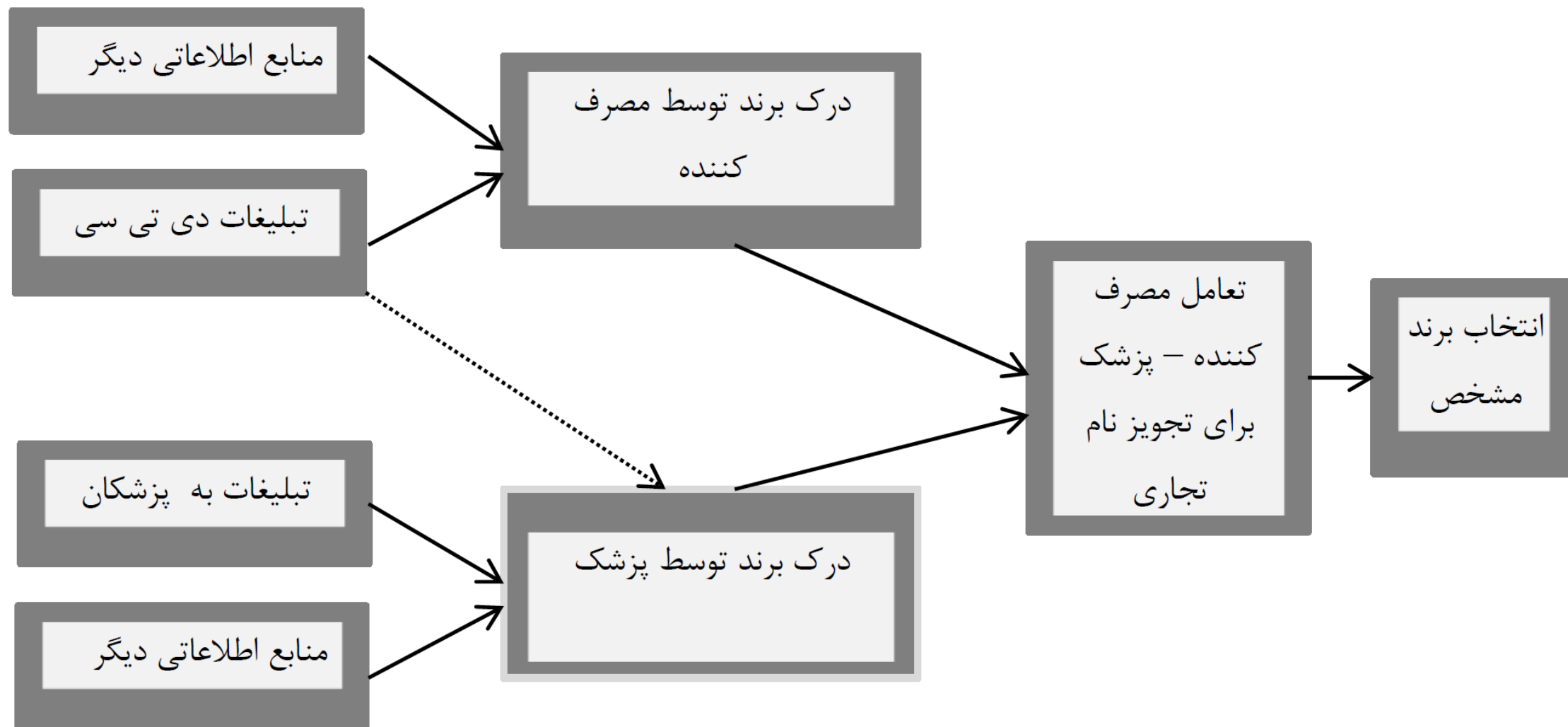
بعد از آنکه نظریه‌های مختلف حول یک مسئله را در فصل ۲ بررسی کردیم، یک نظریه را به عنوان مبنای تئوریک کار خود در نظر می‌گیریم.

حالا باید مطالعات انجام شده در مورد این نظریه را بررسی کنید و چهارچوب مفهومی که مناسب سؤال پژوهش خود می‌دانید انتخاب کنید.

چهارچوب مفهومی

شکل ۱۵-۲. تعامل مصرف کننده - پزشک برای تجویز داروی برند
(ساکستون، ۲۰۱۱)

متغیرها

یک متغیر، هر نوع پدیده ای است که می تواند ارزش های متفاوت و متغیری به خود بگیرد.

ویژگی های متغیر:

- متغیر است و می تواند برای افراد مختلف ارزش های متفاوتی به خود بگیرد
- می تواند اندازه گیری شود

مثال:

- رضایت مشتریان
- میزان دستمزد
- غیبت در کار
- انگیزش

انواع متغیرها

انواع چهارگانه متغیرهای اصلی عبارتند از:

۱- متغیر وابسته: متغیر اصلی پژوهشگر است.

تمرین: متغیر وابسته در این موارد چیست؟

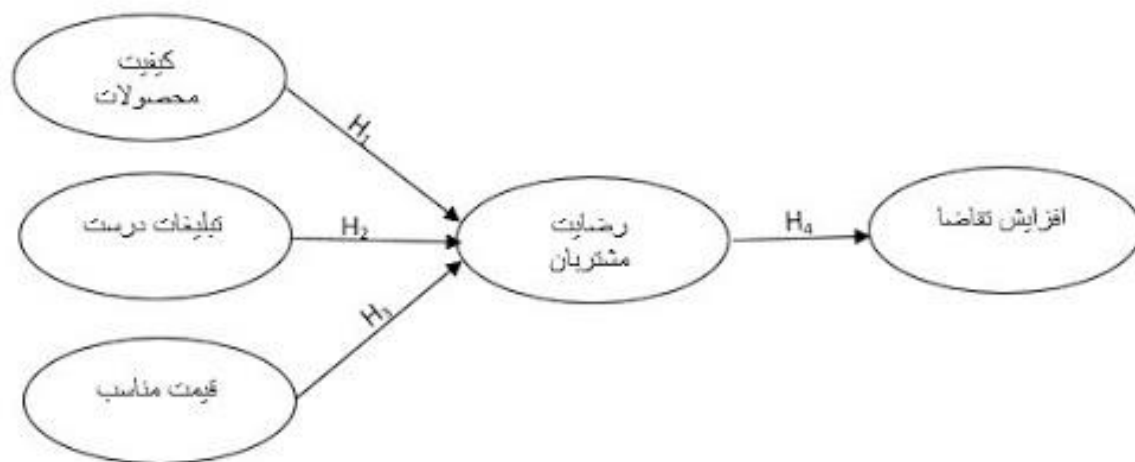
■ یک پژوهشگر قصد دارد راه حلی برای افزایش تعهد سازمانی کارکنان بانک مسکن ارائه دهد.

■ چرا کارکنان واحد تولید شرکت نساجی نسبت به برقراری ارتباط با مدیر تولید بی اعتنا هستند

۲- متغیر مستقل

۳- متغیر تعدیل کننده

۴- متغیر مداخله گر

انواع متغیرها

انواع چهارگانه متغیرهای اصلی عبارتند از:

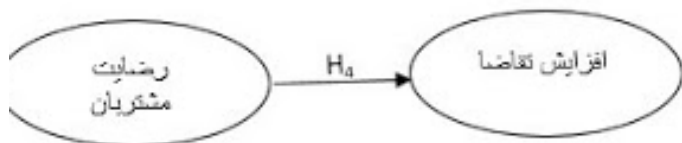
۲- متغیر مستقل

متغیری که متغیر وابسته را به صورت مثبت و منفی تحت تاثیر قرار می دهد. برای اینکه روابط علی را متوجه شویم، متغیر مستقل را دستکاری می کنیم.

تمرین: در گزاره های پژوهش زیر متغیرها فهرست کنید:

سرپرستی خوب و آموزش، سطح تولید کارگران را افزایش می دهد.

افزایش پرداخت و مزایا، برعکس باور همگان، رضایتمندی شغلی را به جای آنکه افزایش دهد کاهش می دهد.

انواع متغیرها

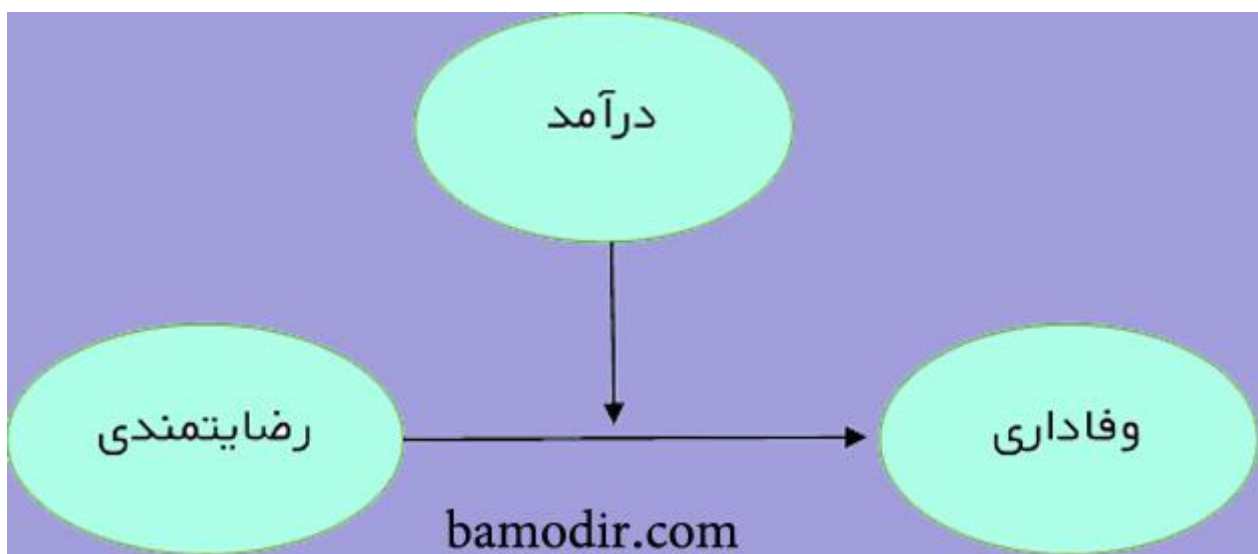
انواع چهارگانه متغیرهای اصلی عبارتند از:

۳- متغیر تعدیل کننده

متغیری که بر رابطه متغیر مستقل و متغیر وابسته تاثیر می گذارد.

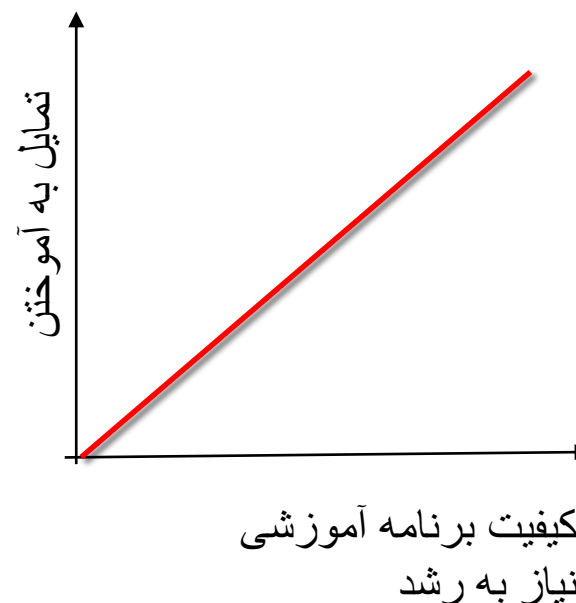
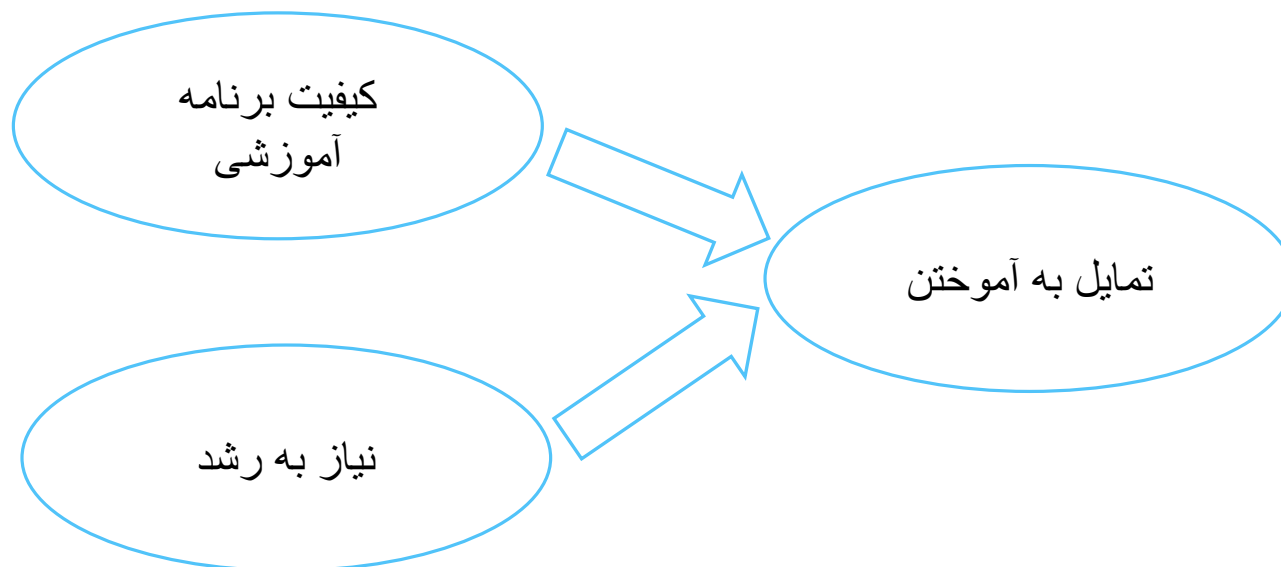
تمرین:

تنوع نیروی کار در سازمان موجب افزایش اثربخشی سازمانی می شود، به شرط آنکه مدیران بدانند چگونه استعداد های خاص گروه کاری متنوع را مدیریت کنند

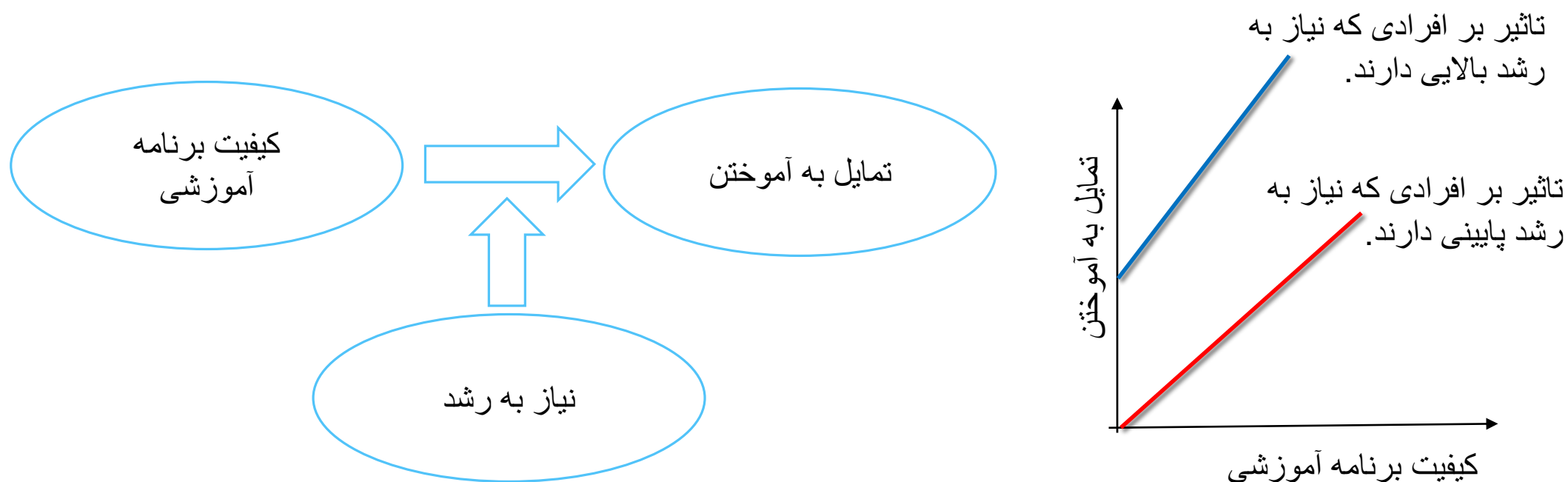
تفاوت متغیر تعدیل کننده و مستقل

مثال ۱: اگر کیفیت برنامه های آموزشی در سازمان بهتر شود و کارکنان نیاز به رشد بالایی داشته باشند، تمایل کارکنان برای آموختن روش های جدید بالا می رود.

تفاوت متغیر تعدیل کننده و مستقل

مثال ۲: اگر کیفیت برنامه های آموزشی در سازمان بهتر شود، تمایل همه کارکنان برای آموختن به یک اندازه بالا نمی رود و کارمندانی که نیاز به رشد بالایی دارند بیشتر تحت تاثیر قرار می گیرند.

تمرین

■ مدیری دریافته است که آموزش در خارج از محل کار تاثیر زیادی بر بهره وری کارکنان واحدش دارد. در عین حال مشاهده می کند که کارکنانی که سن آن ها بالای ۵۰ سال است، چیزی از این نوع آموزش چیزی عایدشان نمی شود و چنین آموزشی در بهبود کارشان تاثیری ندارد.

■ بازدید کنندهای از یک کارخانه مشاهده می کند که کارکنان واحد بسته بندی باید برای انجام کارهایشان باهم تعامل داشته باشند و هرچقدر میزان تعامل آنان بیشتر باشد، تمایل دارند ساعات بیشتری در کارخانه بمانند و یا در خارج از کارخانه باهم وقت بگذرانند، اما زنانی که در این واحد کار می کنند گرچه با دیگران در تعامل اند ولی بهد از ساعت کاری در کارخانه نمی مانند و با آنان به گردش نمی روند.

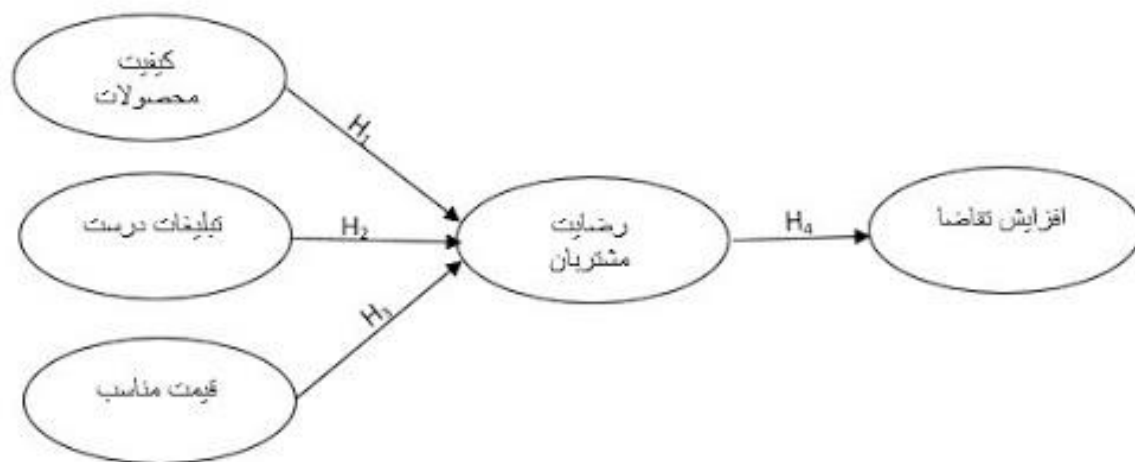
انواع متغیرها

انواع چهارگانه متغیرهای اصلی عبارتند از:

۴- متغیر مداخله گر

به عنوان واسطه به مفهوم سازی و تشریح چگونگی تاثیر متغیر مستقل بر متغیر وابسته کمک می کند.

اول باید متغیر مداخله گر اتفاق بیافتد تا بعد متغیر وابسته رخ دهد.

مثال

گزاره این مدل را بنویسید:

تمرین

■ زنانی که در خارج از منزل کار می کنند، به علت ایفای چندین نقش دچار مشکل روانی قابل توجهی می شوند و این امر به نوبه خود رضایتمندی آن ها از زندگی را تحت تاثیر قرار می دهد. اما در عین حال رضایتمندی آن ها که از خودپنداری زیاد برخوردارند، تحت تاثیر این فشار قرار نمی گیرند.

تدوین فرضیه ها

حالا باید متغیرهای مهم و روابط بین آن ها را که در چارچوب مفهومی به ما ارائه شده است را آزمون کنیم که ببینیم آیا درست است یا خیر؟

تحلیل های آماری اینجا به درد ما می خورند!

یعنی باید ببینیم این روابط که در مدل وجود دارند درست اند یا خیر.

عبارات یا گزاره هایی می سازیم و آن را رد یا تایید می کنیم به این گزاره ها فرضیه می گویند.

ویژگی های فرضیه:

- باید آزمون پذیر باشد
- باید همبستگی یا رابطه بین دو متغیر را نشان دهد.
- باید مبتنی بر نوعی تئوری باشد
- باد روشن و بدون ابهام باشد.
- فارغ از مفاهیم ارزشی و اخلاقی باشد.

مثال

فرضیه: اگر تنوع نیروی کار بالا برود هم افزایی خلاقانه افزایش می یابد.

فرضیه: اگر به خلبانان آموزش کافی داده شود، تخلفات ایمنی هوایی کاهش می باشد.

این فرضیات با آزمون های آماری یا تائید می شوند یا رد می شوند.

اگر فرضیه رد شد، می توان دلایل احتمالی رد آن را بررسی کرد.

اشکال مختلف فرضیه

فرضیه های جهت دار به صورت اگر... آنگاه

مثال: هرچه استرس در کار بیشتر باشد، رضایتمندی شغلی کارمندان کمتر می شود.
بین سن و رضایت شغلی نوعی رابطه همبستگی وجود دارد.

فرضیه های غیر جهت دار

بین سن و رضایتمندی شغلی نوعی رابطه وجود دارد.

فرضیه های صفر و فرضیه های جانشین:

در این روش یک فرضیه جهت دار را تبدیل به دو حکم یا گزاره می کنیم.

فرضیه صفر: هیچ نوع رابطه معنی داری بین دو متغیر وجود ندارد. H_0

فرضیه جانشین: مخالف فرضیه صفر است و نوعی رابطه بین متغیرها را نشان می دهد. H_1

اشکال مختلف فرضیه

فرضیه های توصیفی

مثال: متوسط نمره ی مسئولیت پذیری مدیران حداقل ۵۰ است.

سؤال: چطور می توانیم این فرضیه را آزمون کنیم؟

تمام مدیران ایران مورد آزمون مسئولیت پذیری قرار گیرند. آیا این امکان وجود دارد؟

مثال: بیش از ۶۰ درصد کارکنان سازمان الف از کار خود راضی هستند

سؤال: چطور می توانیم این فرضیه را آزمون کنیم؟

فرضیه استنباطی

نمونه ای از جامعه را برای بررسی فرضیه انتخاب می کنیم

اشکال مختلف فرضیه

فرضیه های همبستگی

بین ارضای نیازهای اساسی کارکنان سازمان الف و عملکرد آنان ارتباط وجود دارد.
بدون اینکه هیچ کدام از این متغیرها را دستکاری یا کنترل کنید فقط روابط بین آنها را بررسی می کنید.

فرضیه های تجربی

مثال: روش آزمون متمرکز مدیران از نظر اثربخشی هیچ تفاوتی با روش غیر متمرکز ندارد.
در چنین فرضیه هایی پژوهشگر برای آزمون فرضیه باید متغیرها را دستکاری کند.

تبدیل فرضیه های پژوهشی به فرضه های آماری

از همان نوع فرضیه های H_0 و H_1 استفاده می کنیم.

H_0 : ادعا غلط است

H_1 : ادعا صحیح است.

مثال: متوسط نمره مسئولیت پذیری مدیران در ایران حداقل ۵۰ است

$$H_0 = \mu \leq 50$$

$$H_1 = \mu > 50$$

فرضیه های آزمون همبستگی:

تمرین: فرضیه های زیر را به صورت آماری مطرح کنید:

فرض ۱: بیش از ۶۰ درصد کارکنان سازمان الف از کار خود راضی هستند.

فرض ۲: روش آزمون متمرکز مدیران از نظر اثربخشی هیچ تفاوتی با روش غیرمتمرکز ندارد.

فرض ۳: دوره های ضمن خدمت موجب افزایش مهارت های انسانی مدیران می گردد.